

2.Дорофеев В.Н. Генетическая характеристика признаков работоспособности в спортивном коннозаводстве// Тезисы докладов научной конференции.- Дивово. –1994.- С.31-41.

3.Лебедев В.А. Ранняя оценка жеребцов–производителей украинской верховой породы по качеству потомства// Научно–технический бюллетень №62.- Х., 1992.- С. 11-20.

4.Інструкція по бонітуванню племінних коней заводських порід. - К.:Урожай”, 1993.

В статье приведена новая методика оценки жеребцов-производителей по качеству потомства. По разработанной методике оценены производители Ягольницкого конного завода.

The article presents the new method of the evaluation posterity quality of sires. The evaluation sires of horse studs Jgolnizkyi was carried out for development method.

УДК 636.1.088

СПОРТИВНА РОБОТОЗДАТНІСТЬ КОНЕЙ РІЗНИХ ПОРІД

О.В.Бондаренко *

Інститут тваринництва УААН

У статті викладено статистично опрацьований матеріал про результати випробувань коней в кінноспортивних змаганнях.. Аналіз роботоздатності проведено у розрізі порід, з урахуванням виступів у трьох класичних видах кінного спорту.

Спортивні якості вивчали за новою методикою оцінки за основними показниками роботоздатності: технічний результат, зайняте місце, рівень та складність змагань. Отримані дані дозволяють робити висновок про сучасний стан порід в спорті.

коні, спортивна роботоздатність, кінний спорт, методика оцінки коней

У теперішній час у спортивному конярстві України спостерігається певний прогрес. Проте результати виступів коней вітчизняної селекції в змаганнях найвищого рангу показали значне їх відставання від рівня закордонних досягнень. Тому покращення спортивних якостей є одним з головних питань племінної роботи з породами коней, що використовуються в класичних видах кінного спорту.

Для досягнення поставленої мети необхідно систематично проводити оцінку роботоздатності коней кожної з порід, що беруть участь у кінноспортивних змаганнях, та з урахуванням отриманих результатів коректувати селекційний процес у породах.

На сьогоднішній день існує багато способів визначення робочих якостей коней, але найбільш поширеним та зручним при обробках є принцип бальної оцінки [2-5]. Проте, узятий окремо, будь-який з методів не може достатньо повно характеризувати роботоздатність коней в спорті. Усі вони служать для

* Науковий керівник - доктор с.-г. наук, професор Волков Д. А.

визначення рівня досягнень окремого коня в змаганнях, але використовувати їх в селекції досить складно. Тому нами була розроблена нова методика оцінки коней за роботоздатністю [1], яка здійснюється за 20-ти бальною шкалою, та складена за принципом рівномірного збільшення кількості балів по мірі підвищення результатів виступів коней в змаганнях, тобто в залежності від зайнятого місця, рівня та складності програми змагань.

За даною методикою оцінено 217 коней, які брали участь в офіційних кінноспортивних змаганнях, затверджених Федерацією кінного спорту України. Аналіз роботоздатності проводили у розрізі порід з урахуванням виступів у трьох класичних видах кінного спорту: конкурі, триборстві та виїздки. Додатково встановлювали частку участі кожної з порід у спорті та відносну кількість коней з оцінкою спортивних якостей більше 10 балів.

Дані про спортивну роботоздатність коней різних порід наведені в таблиці. На сьогодні, найбільшу питому вагу в спорті мають коні української верхової породи – 58,1 %.

Оцінка спортивної роботоздатності коней різних порід ($M \pm m$, см, CV %)

Породи	Всього, гол		Показники роботоздатності					
	n	%	конкур		виїздка		триборство	
			n	Бал	n	бал	n	бал
Українська верхова	126	58,1	74	$5,6 \pm 0,38$ 58,67	36	$5,7 \pm 0,39$ 41,12	26	$5,8 \pm 0,38$ 33,04
Чистокровна верхова	36	16,6	15	$3,9 \pm 0,55$ 54,75	5	$4,8 \pm 0,49$ 22,82	22	$6,8 \pm 0,49$ 33,41
Тракененська	26	12,0	18	$4,9 \pm 0,64$ 55,65	8	$3,8 \pm 0,56$ 42,16	1	-
Разом	188	86,7	107	-	49	-	49	-
Інші	29	13,3	25	-	5	-	5	-
Всього	217	100	132	-	54	-	54	-

Примітка: Деякі коні названих порід, були оцінені в двох видах кінного спорту

Значно менше представників чистокровної та тракененської порід – 16,6% та 12,0 % відповідно. Інші породи представлені в змаганнях на 13,3%. Такий розподіл, з одного боку, пояснюється чисельністю племінних ресурсів цих порід в Україні, а з другого, – характером селекційно-племінної роботи з ними та напрямом їх використання.

Аналіз роботоздатності коней по видах спорту свідчить, що у конкурі лідируюче положення займає українська верхова порода. За результатами виступів у змаганнях вона вірогідно, на 1,7 бала перевищує чистокровну верхову. Різниця між показниками роботоздатності коней української та тракененської порід склала 0,7 бала. Також виявлено високий коефіцієнт варіації цієї ознаки, що свідчить про наявність у групах коней як з високими спортивними якостями, так і з низькими, в межах від 0,5 до 15 балів. Додатковим показником спортивної цінності порід може служити відносна кількість коней з оцінкою роботоздатності вище 10 балів. В українській породі такі коні склали 10,8%, в тракененській – 5,5%, а в чистокровній – коней високого спортивного класу не виявлено.

Найбільший успіх у змаганнях з виїздки мають також коні української верхової породи, про що свідчить показник роботоздатності – 5,7 бала, та відносна кількість коней (11,1%) з оцінкою вище 10 балів. Поступаються їм представники чистокровної та тракененської порід. Різниця становить 0,9 та 1,9 бала. Перевага українських коней у виїздки пов'язана перш за все з тим, що племінна робота з породою спрямована на покращення типу будови тіла та якості рухів на всіх аллюрах, що є необхідним для досягнення високого спортивного результату в цьому виді змагань. Коефіцієнт варіації показника роботоздатності для чистокровної верхової породи майже в два рази нижчий, ніж у двох інших. Пояснити це можна тим, що в даній породі немає коней з високими спортивними якостями. Тому підвищити результативність виступів її представників у змаганнях з виїздки дуже складно.

У триборстві, звертають на себе увагу досить високі спортивні результати чистокровної породи. За проявлену роботоздатність, коні цієї породи отримали більш високу середню оцінку у порівнянні з кінями української породи (перевага становить 1,0 бал). Відсоток коней з добрими спортивними якостями в чистокровній та українській породі становить 4,5% та 3,7% відповідно. Такий розподіл спортивної роботоздатності коней даних порід пояснюється комплексністю змагань, які складаються з виїздки, конкуру та польових випробувань, де виявляються особливості кожної з порід, та має місце вплив скакових здібностей на результати виступів коней чистокровної породи.

Висновки. У результаті проведених досліджень встановлено, що найбільшою кількістю коней у спорті представлена українська верхова порода, поступаються їй чистокровна та тракененська.

Аналіз спортивної роботоздатності порід по видах спорту показав перевагу в конкурі та у виїздки коней української породи у порівнянні з чистокровою та тракененською.

У триборстві найкращі результати мають чистокровні коні – 6,8 бала.

Коні тракененської породи отримали низьку оцінку спортивних якостей у виїздки - 3,8 бала та посередню в конкурі – 4,8 бала.

Бібліографічний список

- 1.Бондаренко О.В. Методика оцінки роботоздатності коней, що використовуються в класичних видах кінного спорту // НТБ № 81.-Х.: НІИЖ УААН. – 2002. – С.6–11.
- 2.Дорофеев В.Н. Оценка верховых лошадей по качеству движений // Новое в селекции лошадей //Труды ВНИИК. – М., 1974. – Т.27. – С.149.
- 3.Дорофеева Н.В. Работоспособность чистокровных верховых лошадей в классических видах конного спорта // Селекция и технология выращивания лошадей в конных заводах / Научн. тр. ВНИИК,1981. – С. 127.
- 4.Слиж В.С., Волков Д.А. Новая шкала оценки качества движений лошадей украинской верховой породы // НТБ № 71.-Х.: НІИЖ УААН. – 1995. – С. 82.
- 5.Филиппов С.П. Методика оценки работоспособности чистокровных верховых лошадей // Научная конференция. – ВНИИК. – Рязань. – 1971. – С. 6.

В статье изложен статистически обработанный материал результатов испытаний лошадей в конноспортивных соревнованиях. Анализ работоспособности проведен в разрезе пород с учетом выступлений в трех классических видах конного спорта.

Спортивные качества изучены в соответствии с новой методикой оценки лошадей по основным показателям работоспособности: технический результат, занятое место, уровень и сложность программы соревнований. Полученные данные позволяют судить о состоянии пород в спорте.

The article presents statistically processed of the results test of horses in competitions. The analysis of sporting performance horses, which took part in classical equestrian events was carried out in various breeds.

The sporting quality was studied for new method of the evaluation of horses for basic traits of sporting performance: effectiveness of racing, taking place, competitions level and complexity. The obtained data allow to mare assessment about condition of breeds in sport.

УДК 636.1:636.082.22

ПРОБЛЕМЫ СЕЛЕКЦИИ В УКРАИНСКОЙ ВЕРХОВОЙ ПОРОДЕ

П.М. Павленко, Б.М. Гопка, С.А. Осадчий
Национальный аграрный университет

Поданы предложения по улучшению селекционной работы с украинской верховой породой.

конный спорт, украинская верховая порода, селекционная работа

Украинская верховая порода (УВП) продолжает оставаться у нас основной спортивной породой. Но, к сожалению, большинство украинских лошадей не отвечает возросшим требованиям конного спорта, особенно в преодолении препятствий.